

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

для здобувачів вищої освіти 1 курсу заочної форми здобуття освіти (1,6 р.н.)

освітньої програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом»

спеціальності 073 «Менеджмент»

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

**Посилкіна Ольга
Вікторівна**

o.posilkina@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <https://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Посилкіна Ольга Вікторівна

Доктор фарм. наук, канд. економ. наук., професор, заслужений діяч науки і техніки, професор каф. управління, економіки та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 39 років. Викладає дисципліни: «Оцінка та управління ризиками в наукових дослідженнях» (PhD); «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій» (магістри), «Формування бізнес-моделі і економічне управління організацією», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент» (магістри); «Економіка, планування, організація хіміко-фармацевтичного виробництва»; «Бізнес-планування, облік і контролінг в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях» (магістри), «Економіка підприємства», «Економіка і організація біотехнологічних виробництв» та ін. Наукові інтереси: інноваційно-інвестиційна діяльність та управління персоналом на фармацевтичних підприємствах; регуляторна політика у фармацевтичному секторі; фінансово-економічна діагностика діяльності фармацевтичних підприємств; комерціалізація та захист інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі; економіка якості; фармацевтична логістика.

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій» є обов'язковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». Її основними завданнями є підготовка кваліфікованого магістра менеджменту, що володіє знаннями і практичними навичками щодо формування ресурсного потенціалу закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій і оцінки ефективності його використання, розрахунку витрат і калькулювання собівартості медичних послуг та фармацевтичної продукції і встановлення обґрунтованих цін на них, організації діяльності фармацевтичних компаній і закладів охорони здоров'я в умовах медичної реформи.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання освітньої компоненти «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій» є формування теоретичних знань і практичних навичок щодо використання сучасних механізмів та інструментів ефективного використання трудових, матеріальних і фінансових ресурсів системи охорони здоров'я, а також науково-практичних підходів до організації діяльності закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) і фармацевтичних організацій (ФО) в умовах трансформаційних процесів, які відбуваються у вітчизняній системі охорони здоров'я і фармації, для досягнення максимальної доступності медичної (фармацевтичної) допомоги населенню та забезпечення її належної якості

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК 12. Здатність формувати цінову політику в сфері охорони здоров'я і фармації, використовуючи технології бюджетування та прийоми сучасного прайсингу.

СК 14. Здатність приймати участь в удосконаленні організації системи охорони здоров'я в Україні з урахуванням вимог міжнародних стандартів якості та належних фармацевтичних практик, системно вибудовувати діяльність ЗОЗ і ФО згідно з концепцією державного управління охороною здоров'я, створювати умови для постійного підвищення якості медичної і фармацевтичної допомоги населенню (пацієнтам).

СК 17. Здатність вибудовувати ефективні бізнес-процеси в організаціях, формувати систему економічного управління ЗОЗ і ФО, проводити моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності, оцінювати можливі ризики і соціально-економічні результати управлінських рішень.

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 14. Обґрунтовувати оптимальні господарські рішення та управлінські альтернативи з метою оптимізації використання ресурсів ЗОЗ і ФО, спираючись на прогнозовані тренди соціально-економічного та демографічного розвитку системи охорони здоров'я і фармацевтичного ринку, знання нормативно-правових, законодавчих актів України та інших країн світу в сфері управління і охорони здоров'я. визначати соціально-економічні результати управлінських рішень і оцінювати пов'язані з ними ризики.

ПРН 16. Моделювати і реалізовувати ефективні бізнес-процеси в ЗОЗ і ФО, формувати систему економічного управління в організаціях, здійснювати моніторинг та діагностику ефективності їх діяльності і фінансового стану для запобігання кризових явищ і забезпечення безперервності функціонування.

ПРН 17. Проводити моніторинг цін на світовому фармацевтичному ринку з метою визначення референтних цін на вітчизняні лікарські засоби, формувати цінову політику в приватних ЗОЗ і ФО для реалізації стратегічних цілей системи охорони здоров'я в Україні щодо підвищення доступності і якості медичної допомоги і фармацевтичного забезпечення населення.

ПРН 20. Розробляти і впроваджувати заходи (програми) з удосконалення організаційного механізму системи охорони здоров'я в Україні згідно з вимогами міжнародних стандартів якості та належних фармацевтичних практик, системно вибудовувати діяльність ЗОЗ і ФО згідно з концепцією державного управління охороною здоров'я для забезпечення належної якості медичної і фармацевтичної допомоги населенню (пацієнтам).

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Бізнес-планування, облік і контролінг в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях», «Управління персоналом і трудове право», «Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність», «Господарське і міжнародне приватне право»,

«Обґрунтування господарських рішень і управління ризиками», «Фінансовий і інвестиційний менеджмент», «Інформаційні системи і технології в управлінні» тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 120 годин (4 кредити ЄКТС): 22 години аудиторних занять, з них – 8 годин лекцій, 8 годин – практичних занять, 6 годин – семінарських занять, 98 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних та семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій

Тема 1 Предмет і методи дисципліни. Економічні особливості системи охорони здоров'я і фармації

Мета, предмет і методи вивчення дисципліни «Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій». Характеристика основних економічних законів ринкової економіки. Економічні особливості системи охорони здоров'я і фармації. Характеристика ринку медичних послуг і фармацевтичного ринку в Україні. Характерні риси сучасного підприємства (організації) . Види підприємств в Україні і їх класифікація. Основні цілі і завдання підприємств (організацій) в охороні здоров'я і фармації.

Тема 2. Ресурси фармацевтичних організацій і закладів охорони здоров'я

Характеристика основних засобів. Класифікація основних засобів. Показники наявності, руху та ефективності використання основних засобів. Характеристика оборотних засобів. Класифікація оборотних засобів. Нормування оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів в ЗОЗ і ФО. Контроль за забезпеченістю ЗОЗ і ФО ресурсами, належністю їх зберігання і ефективністю використання. Сутність і сучасні технології збалансованого управління матеріальними та супутніми до них потоками. Інвестиційні ресурси організацій. Трудові ресурси організацій. Структура персоналу. Показники руху і ефективності використання трудових ресурсів. Організація заробітної плати в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях.

Тема 3. Витрати закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій. Калькулювання собівартості фармацевтичної продукції і медичних послуг

Сутність витрат і їх класифікація. Методи калькулювання собівартості продукції (послуг). Порядок розрахунку вартості медичних послуг. Особливості калькулювання собівартості фармацевтичної продукції. Резерви економії витрат в закладах охорони здоров'я і фармацевтичних організаціях.

Тема 4. Ціни та ціноутворення на фармацевтичну продукцію і медичні послуги

Сутність ціни та види цін. Структура цін на фармацевтичну продукцію і медичні послуги. Методи ціноутворення. Види цінової політики організацій. Принципи, порядок та етапи ціноутворення. Особливості ціноутворення на фармацевтичну продукцію. Реімбурсація, як інструмент підвищення доступності і якості фармацевтичного забезпечення населення. Організація моніторингу цін на світовому фармацевтичному ринку і визначення референтних цін на лікарські засоби. Особливості встановлення цін на медичні послуги в приватних закладах охорони здоров'я.

Тема 5. Результативність та ефективність діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій

Фінансово-економічні результати діяльності фармацевтичних організацій і закладів охорони здоров'я. Показники оцінки результативності і економічної ефективності господарської діяльності ФО і ЗОЗ. Сутність і показники соціальної ефективності діяльності ФО і ЗОЗ. Проведення моніторингу та діагностики ефективності діяльності ФО і ЗОЗ. Резерви підвищення ефективності і результативності діяльності ФО і ЗОЗ.

Тема 6. Моделі організації системи охорони здоров'я

Ринкова модель організації охорони здоров'я: переваги та недоліки. Соціальна модель організації охорони здоров'я: переваги та недоліки. Соціально-приватна модель організації охорони здоров'я: переваги та недоліки. Пацієнтоцентрична модель організації охорони здоров'я: переваги та недоліки.

Тема 7. Організація діяльності закладів охорони здоров'я в умовах медичної реформи і їх організаційно-правові форми

Організація ЗОЗ шляхом перетворення (реорганізації). Створення нового ЗОЗ. Створення нового фармацевтичного закладу (аптеки). Види організаційно-правових форм суб'єктів господарювання в Україні. Особливості організації діяльності ЗОЗ різних організаційно-правових форм. Особливості організації діяльності фармацевтичних компаній різних організаційно-правових форм. Науково-

практичні підходи до структурування проблем організації. Аналіз переваг і недоліків різних організаційно-правових форм діяльності в системі охорони здоров'я.

Тема 8. Організаційні структури управління закладами охорони здоров'я і фармацевтичними організаціями

Поняття та значення побудови ефективної організаційної структури підприємства (організації). Вибір та обґрунтування організаційної структури фармацевтичної компанії. Організаційні структури закладів охорони здоров'я. Основні елементи делегування повноважень як складової організаційної діяльності. Сутність і складові організаційного механізму діяльності ЗОЗ та фармацевтичний компаній, напрями його удосконалення.

Семестровий залік

Семестровий екзамен

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, виступи (наукові доповіді, презентації, есе), спостереження за участю здобувачів у дискусіях, самостійне опрацювання наукових джерел, з наступним порівнянням точок зору, вирішення ситуаційних (розрахунково-аналітичних) завдань, вирішення кейсів, підготовка тез доповідей для науково-практичної конференції тощо.

Контроль змістового модуля: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Семестровий екзамен: відповіді на теоретичні питання, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Умови допуску до контролю змістового модуля: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 6-10 балів за тему за практичними та семінарськими заняттями, змістовий модуль 1 – 12-20 бали.

Результати семестрового контролю у формі семестрової оцінки оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій - оцінювання тем (1-8): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), участь у дискусіях, складання тестових завдань, самостійне опрацювання наукових джерел, з наступним порівнянням точок зору, вирішення ситуаційних (розрахунково-аналітичних) завдань, вирішення кейсів, ділова гра, підготовка тез доповідей для науково-практичної конференції); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	100 (100%)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування

занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Так, *політика щодо академічної доброчесності* ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамєну заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (наукові доповіді) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу в НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.

Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання здобувачами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-182_polozhennia-pro-vidpratsiuvannia-studentamy-propushchenykh-navchalnykh-zaniat-ta-poriadok-likvidatsii-akademichnoi-riznytsi-v-navchalnykh-planakh-u-nfau-red.-03-2023.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf)

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	1.Посилкіна О.В., Крутських Т. В., Лісна А. Г. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій [Електронний ресурс]: навч. посібник для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 073 Менеджмент освітньою програмою
-------------------------------	--

	<p>«Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». –Х. : Вид-во НФаУ, 2023. – 282 с.</p> <p>2.Посилкіна О.В. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій : метод. реком. до практичних робіт для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом». – Х.: Вид-во НФаУ, 2023. – 68 с.</p> <p>3. Посилкіна О.В. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій: метод. реком. для семінарських занять для здобувачів вищ. освіти, що навч. за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом».- Х., НФаУ, 2023.- 24с.</p> <p>4.Посилкіна О. В. Економіка і організація діяльності закладів охорони здоров'я і фармацевтичних організацій: метод. реком. до виконання самостійної роботи для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» заочної форми навчання. – Харків : Вид-во НФаУ, 2023. – с. 38.</p> <p>5. Економіка, планування та організація хіміко-фармацевтичного підприємства: Національний підруч. для ВНЗ / О.В. Посилкіна, О.В. Доровський, Ю.С. Братішко та ін. —Харків: НФаУ: Вид-во Золоті сторінки, 2016. — 472 с.- (Національний підручник).</p> <p>6. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: Національний підруч. для ВНЗ / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін. за ред. А.С. Немченко. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. — 360 с. — (Національний підручник).</p>
<p>Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<p>1.Конституція України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.</p> <p>2.Господарський кодекс України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/436-15.</p> <p>3.Цивільний кодекс України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15.</p> <p>4.Податковий кодекс України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-17.</p> <p>5.Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12.</p> <p>6.Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення». URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/2168-19.</p> <p>7.Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/222-19.</p> <p>8.Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15.</p> <p>9.Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 285 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-%D0%BF.</p> <p>10.Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1101 «Про утворення Національної служби здоров'я України». URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1101-2017-%D0%BF.</p> <p>11.Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1094 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади керівника державного, комунального закладу охорони здоров'я». URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1094-2017-%D0%BF.</p> <p>12.Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1077 «Про спостережну раду закладу охорони здоров'я та внесення змін до Типової форми контракту з керівником державного, комунального закладу охорони здоров'я». URL: Про затвердження методики розрахунку вартості послуги з медичного обслуговування. Постанова КМУ від 27.12.17 р. № 1075. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1075-2017-%D0%BF#Text.</p> <p>13. Про референтне ціноутворення на деякі лікарські засоби, що закуповуються за бюджетні кошти : Постанова КМУ від 03.04.15 р. № 426.</p>

- Офіційний вісник України від 07.06.19 р., № 43, ст. 1483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/426-2019-%D0%BF#Text>. 14. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.12 р. № 5007-VI. Офіційний вісник України від 10.08.2012 р., № 58, ст. 2309. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.
15. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики : Постанова КМУ від 02.03.16 р. № 285. Офіційний вісник України від 22.04.2016, № 30, ст. 1184. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/285-2016-%D0%BF>.
16. Затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) : Постанова від 30.11.2016 р. № 929. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/929-2016-%D0%BF.
17. Методичні рекомендації та роз'яснення з питань укладення колективних договорів комунальних некомерційних підприємств / Проект USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я». К. : 2020. – с. 72. URL: file:///C:/%D0%BC%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%D0%9F%D0%9F/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F/B_Coll_Dogovor_UA_v105-1.pdf (дата звернення 29.05.2023).
18. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства. – К. : 2018. URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3562-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf (дата звернення 29.05.2023).
19. Шевчук і. Б. Соціальна та економічна ефективність функціонування регіонального ринку медичних послуг / І. Б. Шевчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. - №6. – С61. 75-78.
20. Як організувати систему надання первинної допомоги на місцевому рівні: оперативне керівництво. К. : 2018. – 372 с. URL: file:///C:/%D0%BC%D0%BE%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%8B/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E%D0%9F%D0%9F/4992-phc_operational_manual_apr_2018_fin_web1.pdf (дата звернення 02.06.2023) <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1077-2017-%D0%BF>.
21. Bondarieva I, Malyi V., Posilkina O., Mala Z., Nessonova M. Scientific and methodological approaches to modeling the optimal strategy for increasing the competitiveness of pharmacy chains of different sizes. // Scientific Journal «ScienceRise: Pharmaceutical Science» №4 (32) 2021. P59-66. (Scopus)
22. Posilkina O., Bondarieva I, Malyi V. , Timanyuk I., Mala Z. Peculiarities of effective management of products assortment depending on different sizes of pharmacy chains. // Scientific Journal «ScienceRise: Pharmaceutical Science» №2(30) 2021. p. 55–63. (Scopus).
23. Kozyrieva Olena, Posilkina Olga, Kovalenko Svitlana, Bratishko Yuliia, Litvinova Elena. Modern approaches to the management of the social responsibility system in pharmacy. Scientific Journal «Economic Synergy». 2021. № 2. С. 56–67. (Web of Science).
24. Posilkina O.V. Scientific and practical approaches of formation of logistic innovative systems in pharmaceutical companies / O.V. Posilkina, E.V. Litvinova, A.G. Lisna // ScienceRise: Pharmaceutical Science. – 2020. – № 5 (27). – С. 24-29. (Scopus)

<p>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://quality.nuph.edu.ua/. 2. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Міністерства економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA 5. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini 6. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/ 7. Журнал «Економіка України» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://economyukr.org.ua/?lang=uk/ 8. Журнал «Економіка і право охорони здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30132/1/%D0%95%D0%9F 9. Журнал «Соціальна фармація в охороні здоров'я» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Oleh-Shpychak/publication/317377118 10. Журнал «Фармацевтичний часопис» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/issue/view/778
<p>Система дистанційного навчання Moodle</p>	<p>https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=2048</p>

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевізор – 2 од.; Хероx – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE; Пакет Statistica 6.0.